

**concerto
BUDAPEST**

zene szenedéllyel

A NÉGY ELEM

MAGYAR KINCSEK

2016.11.15. 19:30

PESTI VIGADÓ

2016. NOVEMBER 15.

KEDD 19:30

Pesti Vigadó

LISZT

Les Préludes, S. 97

LISZT

A négy elem

(zenekari változat – Gémesi Géza rekonstrukciója) – ősbemutató

1. *La Terre*; 2. *Les Aquilons*; 3. *Les Flots*; 4. *Les Astres*

SZÖLLÖSY ANDRÁS

Addio – Georgi Kroó in memoriam

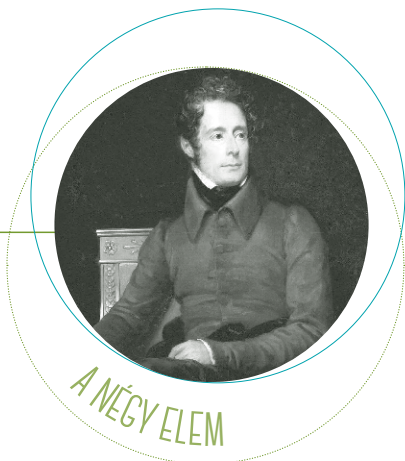
KOVÁCS ZOLTÁN: I. szimfónia

Közreműködik **Szent Efrém Férfikar** (karnagy: **Bubnó Tamás**)

Miranda Liu - hegedű

Concerto Budapest Szimfonikus Zenekar

Vezényel **Hamar Zsolt**

CONCERTO BUDAPEST SZIMFONIKUS ZENEKAR

A Concerto Budapest Magyarország egyik vezető nagyzenekara, történelmi múlttal és a fiatal zenészek dinamizmusával. Nagy ívű és innovatív műsorszerkesztésével, egyéni hangzásával új szintet hozott a magyar zeneéletbe. Művészeti igazgatója 2007 óta Keller András, hegedűművész, karmester, a londoni Guildhall School of Music and Drama hegedű professzora.

HAMAR ZSOLT

A hangverseny karmestere, Hamar Zsolt (1968) a budapesti Zeneakadémián végzte tanulmányait – előbb zeneszerzés szakon Petrovics Emil, majd a karmesterképzőben Lukács Ervin és Gál Tamás növendékeként. 1995-ben kitüntetéssel szerezte meg diplomáját, s még ugyanebben az évben második helyezést ért a Magyar Televízió 8. Nemzetközi Karmesterversenyén, ahol övé lett a közönségdíj is. 1996-ban a spanyolországi Cadaquesben második helyen, 1997-ben és 1999-ben a Portugál Rádió Nemzetközi Karmesterversenyén, illetve a trentói Antonio Pedrotti Nemzetközi Karmesterversenyen első helyen végzett. Kocsis Zoltán 1997-ben meghívta a Nemzeti Filharmonikusok első állandó karmesterének. 2000-tól 2009 szeptemberéig a Pécsi Pannon Filharmonikusok élén állt. Emellett 2001 óta rendszeresen vezényel a Magyar Állami Operaházban, vendégkarmesterként pedig fellépett Európa és Amerika, valamint Japán nagyvárosaiban. A Salzburgi Ünnepi Játékokon Lorin Maazel asszisztense volt, 2007-ben a Zürichi Operában is bemutatkozott. 2012 és 2016 közt a wiesbadeni Hessisches Staatstheater főzeneigazgatói posztját töltötte be.

A SZENT EFRÉM FÉRFIKAR

Bubnó Tamás (1957) ütőhangszeres művészként és kórusvezetőként végzett a budapesti Zeneakadémián. Kutatja és előadja a bizánci rítusú egyházzent, emellett a klasszikus, romantikus és kortárs repertoár ápolása, illetve bemutatása terén is jelentős aktivitást fejt ki. 1986 óta a Budapesti Énekes Iskola tanára, 1988 óta művészeti vezetője. A Szent Efrém Férfikart 2002-ben alapította. A kiváló szólistákat tömörítő, tizenöt tagú együttes elsődleges célja a bizánci rítusú egyházzene megszólaltatása, de hallhatunk tőlük szláv-ortodox klasszikusokat is. Nemzetközi karrierjét 2006-tól számítja a Szent Efrém Férfikar: azóta megfordultak Európa és Amerika számos nagyvárosának rangos koncerttermében és fesztiváljain. Hézagpótló jelentőségű hangversenyeik és hanglemezeik repertoárja a bizánci zenétől Liszt férfikarain át a kortárs hazai komponisták egyházzentéjéig terjed.

LISZT Ferenc *Les Préludes*, S. 97

LISZT Ferenc *A négy elem*, S. 80

Liszt Ferenc (1811–1886) *Les préludes* (Előjátékok) című szimfonikus költeménye és *Les quatre éléments* (A négy elem) című kórusciklusa keletkezés-történetében és zenei tartalmában is összefüggnek – a két művet azonban elszakította egymástól a kompozíciók utóélete. A *Les Préludes* a kórusciklus motívumaiból, zenei anyagából komponált zenekari előjáték, amely 1854-es bemutatójától kezdve mind a mai napig Liszt egyik legnépszerűbb művének tartanak. A *négy elem* azonban vokális kuriózum maradt: egy férfikari alkotás, amelyet a zenekedvelők többsége nem ismer, és amelyet szinte soha nem játszanak. Nem mindennapi alkalom, hogy ezen a koncerten a két darab egymás után szólal meg.

Még inkább különleges pillanat, hogy *A négy elem* című mű – 170 évvel keletkezése után – ezen az estén lesz először hallható nagyzenekari feldolgozásban. Liszt és August Conradi vázlatai, illetve Eckhardt Máriának a zongorás változathól készült rekonstrukciója alapján Gémesi Géza zeneszerző-karmester készítette el a kórusciklus zenekari változatának előadásra alkalmas partitúráját és szólamanyagát.

Liszt 1844 nyarán Marseille-ben ismeretséget kötött Joseph Autran francia költővel (1813–1877), aki megajándékozta egy versével (*Les Aquilons* – Az északi szél), melyet Liszt rövidesen meg is zenésített: kórust komponált belőle, s azt néhány nappal később be is mutatták. Ezt 1845-ben három másik Autran-versre komponált énekkari tétel követte Liszt műhelyében: *Les Flots* (A hullámok), *Les Astres* (A csillagok) és *La Terre* (A Föld). A négy tétel *Les quatres éléments* címmel egyetlen összefüggő, ciklikus művé állt össze, mely elé Liszt zenekari nyitányt komponált. Ez a nyitány volt a későbbi *Les préludes* elődje, mely először Liszt két famulusa, August Conradi és Joachim Raff közreműködésével készült el, utóbb azonban maga Liszt dolgozta át, és önállóan, a kórusok nélkül mutatta be. Ekkor már nem szerepelt Autran neve a nyitány mellett: a kompozíció *Les préludes* címmel, szimfonikus költeményként került közönség elé, programként pedig Liszt utólag hozta ösz-

szefüggésbe a zenével egy másik francia költő, Autran mentora, Alphose de Lamartine (1790–1869) azonos című, terjedelmes filozofikus költeményét. E koncepció szerint az élet nem más, mint előjátékok sorozata *„ahhoz az ismeretlen dallamhoz, amelynek első, ünnepélyes hangját a halál csendíti meg”*.

Mind a kórusok, mind a szimfonikus költemény zenéje nemes emelkedettséget és átszellemült transzcendenciát sugároz, a Mindenség megértése és a vele való azonosulás zenében kifejeződő vágyát. A lírai és harcias karakterek között nemes egyensúlyt teremtő zenekari mű – mely a zenetudósok szerint erős Berlioz-hatást mutat –, bár rejtett többtétélesség tapintható ki benne, Liszt legtömörebben formált zenéinek egyike, a motívum-transzformáció néven ismert technika egyik mesteri példája. A szimfonikus költemény és a kórusciklus hallgatásakor újra és újra felfedezhetjük a zenekari mű és a vokális tételek alapjául szolgáló zenei témák azonosságát.

SZÖLLŐSY András Addio – Georgi Kroó in memoriam

A szólóhegedűre és kilenc vonós hangszerre írt művet 2002. májusában mutatták be. A kamaraegyüttes és a szűkebb értelemben vett kamarazene határán mozgó apparátus jellegzetes médiuma Szöllősy kései korszakának. A darab premierje az Addio kamarazenekarhoz fűződik, címét ezután kapta. A mű Szöllősy életművének legkarakterisztikusabb műcsoportjába, az emlékkompozíciók közé tartozik. Címzettje Kroó György, a kiváló magyar zenetörténész. Kroó „Szöllősy zeneszerzői kibontakozásának tanúja, sikereinek krónikása, zenéjének különösen értő hallgatója” - írja a műről megjelent elemzésében Farakas Zoltán. A kompozíció első részét egy kisszekundokkal tagolt, kilencütemes egység határozza meg, amely lépcsőről lépésre kebelezi be a teljes zenei szöveget. Ezt szakítják meg folyamatosan a szólóhegedű nyers, brutális „vonásai”, melyek nagy fokozással az első csúcsponthoz vezetnek. A dodekafon dallamból aztán egy Bach-melódia bontakozik ki, így lesz a darab emlék az emlékből.

KOVÁCS Zoltán I. szimfónia

Ókori legenda legenda a kortárs programzenében: Kovács Zoltán és négyteteles műve Szent Ágnes vértanú piedesztálra emelésével adózik az eszményi tisztaságnak. (I. Ágnes portréja, II. Az ifjú szerelme, III. Ágnes imája, IV. A megpróbáltatások).

A 4. századi katolikus szenten túl a mű nyelve a zenetörténet nagyjait is megidézi: a kezdődallam változásai Bruckner modulációit juttatják eszünkbe, a melódia később Sibeliusi komorságra vált, a ritmikai kivitelezés Richard Strauss műveinek emlékét eleveníti fel, a fafúvós szólamokból Mahler hallható ki. A fináléban végül a Debussyre jellemző hullámmzó, vad dinamika hozza el a patetikus lezárás érzését. Az induláskor Ágnes portréja, majd az udvarló ifjút bemutató tétel Sanctus-Hosanna-Benedictus-Hosanna felépítésére emlékeztet. A rendszerint csendes-lírai Benedictus helyett azonban itt egy táncdarab, egyfajta scherzo áll. A nagy ihletettséggel megírt kompozícióban „minden a helyén van”. A motívumok kibontása soha nem terjengős, a harmóniak íze, zamata egyéni. A hangszerelés franciásan elegáns, a kontrasztok, hangszín- vagy karakterváltások pontosan ott töltik be a funkciójukat, ahol fáradni kezd egy-egy anyag. Kovács Zoltán szimfóniája igazi nagyzenekari alkotás, amely minden hangszercsoport számára igényes feladatot ad, a közönségnek pedig egy posztromantikus szimfónia élményét ígéri.

11.25.

EGY AMERIKAI PÁRIZSBAN / MŰPA

Gerschwin / Ravel / Lortie / Rác

#Favoritok bérlet

12.05.

MUZSIKUSOK, MUZSIKÁSOK I. / CORINTHIA

Weiner / Liszt / Haydn / Ligeti / Bartók / Mozart /
Muzsikás/ Héja

12.10.

VÁRJON - KELLER / ZENEAKADÉMIA

Weiner / Dohnányi / Brahms / Várjon / Keller

#Tradíciók bérlet

THE FOUR ELEMENTS HUNGARIAN GEMS I.

LISZT *Les Préludes*, S.97

LISZT *Les Quatre Éléments* (The Four Elements)
(orchestral reconstruction by Géza Gémesi) - premier

András SZÖLLÖSY *Addio - Georgii Kroó in memoriam*

Zoltán KOVÁCS I. Symphony

Saint Ephraim Male Choir (conductor: **Tamás Bubnó**)

Miranda Liu violin

Concerto Budapest Symphony Orchestra

Conductor: **Zsolt Hamar**

Tonight's concert will open with Franz Liszt's most popular symphonic poem, *Les Préludes*. This piece is a reworked version of the original overture of the *Les quatre éléments* (The Four Elements), which is a cycle of four choral pieces by Liszt, to words by Joseph Autran. It was premiered in 1854. The piece is typically Lisztian: powerful, dreamlike and romantic. He wanted to breathe new life into his art, and create more expressive music than anyone else had done before. Consequently, he invented the idea of the symphonic poem. It is followed by a premier, a never before played orchestral version a The Four Elements. This form is composed by Géza Gémesi, based on Liszt and Conradi sketches, and piano reconstructions by Mária Eckhardt. It is performed by the highly acclaimed Saint Ephraim Male Choir (Conductor: Tamás Bubnó) and – instead of a piano – the orchestra. The programme goes on with Hungarian gems: the latest work by András Szöllösy. This piece belongs to the most characteristic category of works in his oeuvre, that of memorial compositions. A twelve-tone series and variations on it determine the organization of the notes, and the composer moulds the series into melodies of Bach-like beauty. The last piece of the evening is Zoltán Kovács's Symphony no1 which tells the exemplary story of St Agnes. In this piece the composer followed his professors (Vajda, Orbán) and referred to the earlier musical traditions, collective musical memory. Concerto Budapest Symphony Orchestra will be conducted by the Liszt-prize awarded Zsolt Hamar.

Concerto BUDAPEST

concertobudapest.hu

EMBERI ERŐFORRÁSOK
MINISZTERIUMA

 inforádió

hetiválasz

 klasszik
rádió 92.1

VizPlusz kedvezménykártya
www.vizpluszkartya.hu